

підвищують та стабілізують врожайність сільськогосподарських культур, поєззахисні смуги залишаються абсолютно не цікаві законодавцю, як об'єкт охорони. Понад 20 років ці насадження не отримували ані догляду, ані санітарних чисток, ані оновлення. Враховуючи те, що їх охороною ніхто з державних органів не хоче опікуватися, то рано чи пізно досить гостро постане питання відповідальності за порубку поєззахисних смуг. Але, поки ми успішно користуємося спадком минулого і не думаємо про його збереження.

Список використаних джерел

1. Годованюк А. Й. Правові засади використання та охорони поєззахисних смуг. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://bit.ly/2v0c9O3>
2. Петрович О.З. Поєззахисні лісосмуги в контексті впровадження концепції екосистемних послуг. Вісник Національної академії наук України. – 2014 р. – №11. – С. 42-49.
3. Фурдичко І. О. Екологічні проблеми природокористування в науці і практиці лісогосподарського виробництва. – Вісник Національної академії наук України. – 2012 р. – №4. – С. 39-47.

Ключові слова: лісовісмуги, лісосмуги, Земельний кодекс України, поєззахисні смуги.

Науковий керівник: к.ю.н., доцент Годованюк А. Й.

Непийвода Вікторія Леонідівна

студентка 4-го курсу соціально-правового факультету
Національного Університету «Одеська юридична академія»

ЗАКОНОДАВЧЕ ВРЕГУЛЮВАННЯ РЕЙДЕРСТВА В АГРАРНОМУ БІЗНЕСІ УКРАЇНИ

Сьогодні сільське господарство – це одна з найперспективніших галузей нашої економіки, яка забезпечує понад третину ВВП і дає тисячі робочих місць громадянам України.

Оскільки однією з основних ознак інвестиційної привабливості економіки будь-якої держави є рівень захищеності прав власності, її захист є одним з головних завдань влади.

Рейдерство, боротьба з ним, антирейдерське законодавство – актуальні та поширені теми для обговорення. Адже тільки за 2017 рік статистика свідчить про більш ніж 700 випадків конфліктів та тиску на агробізнес. Завжди першопричинами проблем рейдерства, перш за все, були прогалини в законодавстві. Тому слід зазначити, що протягом

останніх років держава доклала зусиль, для того щоб забезпечити безпеку аграріїв за допомогою правових механізмів захисту права власності з боку органів державної влади.

Так, ще у 2016 р. міністр юстиції України та керівник Національної поліції підписали Меморандум про співпрацю у сфері боротьби з рейдерськими захопленнями майна та бізнесу. Також 02.11.2016 р. набув чинності Закон України №1666-VIII «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення державної реєстрації прав на нерухоме майно та захисту прав власності», так зване «антирейдерське законодавство» [3].

Варто звернути увагу на той факт, що «Антирейдерським законом» доповнено диспозицію ст. 206 Кримінального кодексу України та визначено як злочинні діяння, зокрема, такі як захоплення цілісного майнового комплексу, його частини або будівель, споруд, земельної ділянки, об'єктів будівництва, інших об'єктів, а також незаконне припинення або обмеження діяльності на цих об'єктах та обмеження доступу до них [2].

Оскільки в аграрному секторі рейдерству характерні форми фізичного, силового захоплення врожаю, техніки, перешкоджання проведення робіт на земельних ділянках, віднесення ділянок, визначених диспозицією ст. 206 КК України, до кримінально караних, як таких, що перешкоджають господарській діяльності, є надзвичайно важливим кроком.

До переліку основних змін «Антирейдерського закону», які посилюють захист, зокрема, агробізнесу належать:

- нотаріальне посвідчення підписів на рішення уповноваженого органу управління юридичної особи, що подається для державної реєстрації змін до відомостей про юридичну особу, які містяться в Єдиному державному реєстрі, на установчих документах, передавальному акті та розподільчому балансі;
- обов'язкова перевірка державним реєстратором інформації про наявність чи відсутність вже зареєстрованих речових прав на нерухоме майно під час проведення державної реєстрації прав, що виникли до 01.01.2013 р.;
- обов'язок використання державним реєстратором відомостей, зокрема, Державного земельного кадастру;
- державна реєстрація прав на підставі судових рішень виключно у спосіб інформаційної взаємодії між Державним реєстром прав та Єдиним державним реєстром судових рішень (до запровадження такої взаємодії реєстраційна дія на підставі судового рішення проводиться за зверненням заявника з обов'язковим використанням відомостей Єдиного державного реєстру судових рішень, а у разі відсутності такого реєстру – з обов'язковим скеруванням запиту до відповідного суду);

- контроль за діяльністю у сфері державної реєстрації, який відбувається у спосіб розгляду скарг, поданих відповідно до закону України «Про звернення громадян» (функціонування Комісії з розгляду скарг у сфері державної реєстрації), обґрунтованих подань територіальних органів Мін'юсту (проведення камеральних перевірок реєстраційних дій), а також моніторингу реєстраційних дій у реєстрі;

- додатковий спосіб зупинення реєстраційної дії безпосередньо власником свого майна шляхом пред'явлення ним заяви про заборону вчинення реєстраційних дій щодо власного об'єкта нерухомого майна. Факт подачі такої заяви державному реєстратору передбачає обов'язкове зупинення проведення будь-яких реєстраційних дій терміном у 10 днів;

- інформування власника про початок і перебіг реєстраційних дій з майном (послуга sms-маяк);

- система sms-інформування власника про будь-які зміни, які відбуваються в реєстрі, з його майном, що дозволяє окрім інформації про реєстраційні дії отримувати інформацію про те, хто цікавився їхньою власністю.

До того ж, на нашу думку, як превентивний спосіб захисту від можливих рейдерських посягань аграріям слід приділяти окрему увагу грамотності юридичного супроводу ведення аграрного бізнесу. Своєчасна реєстрація договорів оренди земельних ділянок, відсутність формального підходу до умов договорів, які повинні враховувати інтереси селян, насамперед, мова йде про таку істотну умову договору як розмір орендної плати, що повинен мати ринковий характер та відіграє велику роль у стабільності аграрного бізнесу. Будь-які прогалини в юридичній площині ведення бізнесу лише сприяють рейдеру [1].

Загалом варто відзначити диспозитивність норм закону №4666, значну свободу дій учасників товариств, а також відхід від формату закон-інструкція. Такий підхід до законодавчого акту може мати як переваги — реформаторський підхід характерний для європейської моделі, відмова від зайвого надміру деталізованого тексту, що часто заважає ефективно використовувати законодавчі інструменти, так і недоліки — наприклад, різний підхід до тлумачення і застосування норм законодавства, використання неврегульованості деяких моментів для зловживань з боку суб'єктів державної реєстрації. З точки зору антирейдерської боротьби, закон акумулював доробки попередніх законодавчих актів та, водночас, запровадив деякі важливі новели щодо проблемних питань, які назрівали роками. Проте не менш важливими в цьому аспекті є превентивні методи, що здійснюються самою компанією, адже як відомо, проблему краще попередити, ніж вирішувати.

Список використаних джерел

1. «Антирейдерський» закон для агробізнесу: що зміниться? [Електронний ресурс]. – 2017. – Режим доступу до ресурсу: http://vkr.ua/ua/publications/articles/antireyderskiy_zakon_dlya_agrobiznesa_chto_izmenitsya/ – Назва з екрану.
2. Кримінальний кодекс України від 5 квітня 2001 року № 2341-III // Офіційний вісник України. – 2001. – № 21. – Ст. 920.
3. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення державної реєстрації прав на нерухоме майно та захисту прав власності: Закон України від 06.10.2016 року № 1666-VIII // Відомості Верховної Ради України. – 2016. – №47. – Ст. 800.

Ключові слова: аграрний бізнес, рейдерство, антирейдерське законодавство, реформа.

Науковий керівник: к.ю.н., доцент Гавриш Н. С.

***Позюмко Ірина Станіславівна,
Дроб'язко Анастасія В'ячеславівна***

студентки 4-го курсу факультету адвокатури
Національного університету «Одеська юридична академія»

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ДЕРЖАВНИХ ДОТАЦІЙ ДЛЯ ВЕДЕННЯ ОСОБИСТИХ СЕЛЯНСЬКИХ ГОСПОДАРСТВ

Ефективне функціонування економіки України залежить від належного розвитку агропромислового комплексу. Сьогодні поруч із фермерськими господарствами працює 4,1 млн. особистих селянських господарств, 20% з яких виробляє товарну продукцію [1]. Між тим, не більше третини сіл мають водопровід, каналізацію, гаряче водопостачання, газифікацію, тому селяни все частіше відмовляються від важкої щоденної праці, якане виправдовує того мізерного доходу, наприклад, від продажу банки домашнього молока, м'яса чи сала, задля якого вони змушені працювати 7 днів на тиждень, щоб забезпечити себе гідними умовами життя. З огляду на це, лише активна державна підтримка розвитку агропромислового комплексу, в тому числі матеріальна, саме зараз, як ніколи, може стати одним з важливих важелів для створення хоч мінімальних гарантій необхідності ведення селянського господарства та його сировини для підняття української економіки та виведення її продукції на європейський та міжнародний рівень, а це в свою чергу, позитивно позначатиметься на рості добробуту усього населення України. Дане питання вже продовж